

Jäätmetekke vähendamine on kasulik keskkonnale ja rahakotile

Jäätmetekke on aasta-aastalt suurenenud, suurem tõus on toimunud tavajäätmete osas viimasel viiel aastal. Jäätme hulka suurenemist on põhjustanud üldine majanduskasv ja kaubanduse edenemine.

Eestis tekib kodumajapidamises ühe elaniku kohta keskmiselt vähemalt 300 kg jäätmeid aastas. Majanduskasvu aastatel teeb see kilo jäätmeid päevas, kehvematel aegadel ehk pisut vähem. Samas on nii Eesti kui ka kogu Euroopa Liidu üks ühine eesmärk jäätmetekke vähendamine ja vältimine. See tähendab, et eelistatakse tegevusi, mille käigus tekib võimalikult vähe jäätmeid või ei teki neid üldse. Jäätmekäitluse järgmine eelistus on taaskasutust edendavad/soodustavad tegevused.

Mis vahe on jäätmetekke vähendamisel ja taaskasutamisel?

Jäätmetekke vähendamine tähendab väiksemate koguste jäätmete tekitamist. Mida vähem jäätmeid, seda vähem on probleeme nende taaskasutusse ja ladestamisele saatmisega.

Jäätmete taaskasutamine on n.ö tagajärgedega tegelemine, mis aitab küll vähendada prügilasse minevat jäätmekogust, kuid on samal ajal vägagi ressursimahukas tegevus.

Jäätmetekke vältimisele ja vähendamisele saab kaasa aidata igaüks alates elanikust kuni suure tootmisettevõteteni. See on kasulik nii meie keskkonnale kui ka rahakotile. Kui osta poest vähepakendatud kaupa, kauakestvaid tooteid jms, saab sellega säästa raha. Samuti võidab tootja, kui ta investeerib vähem jäätmeid tekitavasse tehnoloogiasse, sest keskkonnatasu jäätmete käitlemise eest muudkui kasvab.

Millest alustada?

Alusta mõtteviisi muutmisest ja enda õpetamisest. Enne kui otsustad järgmise uue asja soetada, küsi endalt:

- Kas mul on seda ikkagi vaja? Ehk saab ka kuidagi säästlikumalt, nt laenutada, parandada jne?
- Kui pikk on selle toote kasutusiga? Moekas masstoodang on tihtipeale ebakvaliteetne, muutudes kiiresti mittevajalikuks või kasutuskõlbmatuks.
- Kas saan hiljem sellele tootele „teise elu“ anda? Kui minul seda toodet enam vaja ei ole, ei pea see veel täiesti kasutuskõlbmatuna prügimäele minema.
- Kas tean, kui suur on olnud selle toote valmistamise mõju keskkonnale? Materjal, disain, toote teekond tehasesst tarbijani – see kõik nõuab ressursse. Mida vähem need ressursid pärinevad keskkonna taastumatutest varudest, seda väiksem on toote negatiivne keskkonnamõju.

Tihtipeale leitakse vabandus, et mis ma ikka teha saan, kui toode on valmistatud ja pakitud just nii, nagu tootja heaks on arvanud. Siiski, siiski. Kas tootja on tarbija jaoks või tarbija tootja jaoks? Kui toodetele kaob teadliku tarbija tõttu nõudlus, siis kaob ka tootjal mõttekus vastavat kaupa pakkuda.

Niisiis – igähe tark valik on oluline!